

Použití úderných výsadkových útvarů a motostřeleckých jednotek jako vzdušných výsadků v armádní útočné operaci

Redakčně upravený a zkrácený článek podplukovníka V. V. Bělousova, uveřejněný v „Informačním sborníku štábu Spojených ozbrojených sil států — účastníků Varšavské smlouvy“ č. 33/1987.

Jedním z požadavků soudobé útočné operace je současné působení do celé hloubky obrany nepřítele čelně, z boků a týlu úderů letectva, raketového vojska a dělostřelectva ve spojitosti s bojovou činností operačních manévrovacích skupin a vzdušných výsadků. V průběhu armádní útočné operace mohou být použity jako taktické vzdušné výsadky úderné výsadkové útvary (pluky i samostatné prapory), kromě toho i speciálně připravené motostřelecké prapory a roty. Činnost vzdušných výsadků v týlu nepřítele umožňuje snížit efektivnost velení vojskům a palebných úderů nepřítele, co nejúčinněji využívat výsledků úderů vlastních prostředků ničení a přispívá k udržování vysokých temp útočné operace.

Vzdušné výsadky jsou používány zpravidla na směru hlavního úderu armády při plnění hlavních operačních úkolů, a to:

- překonávání zabezpečovacího pásma,
- průlom hlavního pásma obrany,

- ničení záloh nepřítele,
- pronásledování odcházejícího nepřítele,
- násilném přechodu vodních překážek,
- ovládnutí mezilehlých obranných postavení,
- ničení zvláště důležitých nepřátelských objektů v jeho týlu,
- činnosti ve prospěch operační manévrovací skupiny.

V průběhu útočné operace mohou vzdušné výsadky ničit prostředky jaderného napadení, místa velení vojskům a řízení zbraní, spojovací uzly, pozemní prvky systému vysoce přesných zbraní, sklady a další objekty nepřítele.

Dále plní úkoly spojené s obsazením a udržením letišť, přistávacích ploch, důležitých čar (prostorů), komunikačních uzlů, přeprav i úseků vodních překážek vhodných k násilnému přechodu, průsmyků, horských přechodů, zamezení plánovitého

využití záloh a organizovaného odchodu nepřátelských jednotek z linie fronty.

Zkušenosti z operační přípravy svědčí o tom, že taktické vzdušné výsadky jsou používány jednak centralizovaně a zúčastňují se výsadkových úderných operací podle zámyslu a plánu velitele frontu, jednak decentralizovaně podle plánu velitele armády (sboru) a v některých případech i velitele divize. Např. na manévrech Západ-81 bylo v útočné operaci 1. běloruského frontu plánováno použít celkem 166 vzdušných výsadků, z toho 161 taktických. Armády prvního sledu vysazovaly od 20 do 30 taktických vzdušných výsadků, včetně 2 až 3 v sestavě úderných výsadkových praporů.

Můžeme předpokládat, že intenzita použití výsadků i jejich složení v průběhu útočné operace bude snižována v důsledku ztrát dopravních a dopravních bojových vrtulníků při každém vysazování. Množství, složení a intenzita použití vzdušných výsadků ve značné míře závisí na úloze a místě armády, normách provozu letounů frontového a vojskového letectva ve frontovém podřízení.

Armádě na hlavním směru úderu frontu na vedení armádní útočné operace může být vyčleněno 14 až 18 plukovních vzletů stíhacího bombardovacího, 3 až 6 plukovních vzletů bitevního letectva, 16 až 20 bojových a 5 až 8 plukovních vzletů dopravních vrtulníků. V tomto případě, při vytvoření uskupení dopravních i výsadkových prostředků ve složení 80 až 110 Mi-8, do 20 Mi-6 (Mi-26), do 80 Mi-24, může armáda v souladu s jejich kapacitou vysadit současně jeden samostatný úderný výsadkový prapor nebo zesílený motostřelecký prapor (bez obrněné techniky) a do dvou motostřeleckých praporů (bez minometné baterie a techniky), ve druhé variantě — jeden samostatný úderný výsadkový prapor a do deseti motostřeleckých rot (bez techniky).

Pro armádu je nejtypičtější taktický vzdušný výsadek ve složení zesíleného úderného výsadkového nebo motostřeleckého

praporu, pro divize — ve složení zesíleného motostřelecké rot. V jednotlivých případech k plnění složitých úkolů a s přidělením dvou samostatných výsadkových praporů i více armádě, může být taktický vzdušný výsadek použit v sestavě odlehčeného motostřeleckého pluku. Divizi, která působí jako operační manévrovací skupina, může být přidělen armádní samostatný úderný výsadkový prapor.

Posílení taktického vzdušného výsadku může být různé. Jak potvrzují zkušenosti ze cvičení, je účelný výsadek posílit:

- samostatný úderný výsadkový prapor — 2 až 3 roji Mi-24 nebo letkou Mi-8, ženijní četou, družstvem roty chemického a radiačního průzkumu,

- motostřeleckou rotu — dělostřeleckou (minometnou) četou, četou PTRS, ženijním družstvem, 2 až 3 vojáků chemického a radiačního průzkumu.

Kromě toho, ve prospěch výsadku mohou být použity 1 až 2 vzlety letky stíhacího bombardovacího (bitevního) letectva k vedení úderů na objekty před vysazením a k podpoře bojové činnosti výsadku při plnění dalšího úkolu a do vzletu letky bojových vrtulníků k obraně proudů vrtulníků, zabezpečení vysazení výsadku a k podpoře bojové činnosti při plnění bližšího úkolu.

Obrana taktických vzdušných výsadků stíhacím letectvem je uskutečňována v jednotném systému PVO frontu. Při průletu a vysazení může být zvýšen počet letounů, které hlídkují ve vzduchu a jsou v pohotovosti na letištích.

Bojový úkol taktickému vzdušnému výsadku, který se dělí na bližší a další, je nutné stanovit na celé období jeho bojové činnosti v týlu nepřítel. Obsahem bližšího úkolu může být zničení určených objektů nebo ovládnutí stanoveného prostoru (čáry). Další úkol spočívá v udržení obsazeného prostoru (čáry) nebo uskutečnění manévru (přepadové činnosti), dosažení a udržení nového prostoru (čáry) do příchodu vojsk, která útočí čelně.

Každému výsadku se určuje výchozí prostor pro vysazení, průletové pásmo, hlavní

i záložní prostor vysazení a pásmo umlčení nepřátelských prostředků PVO.

Doba trvání vedení samostatné bojové činnosti výsadku bez přímé letecké podpory je až 5 hodin pro prapor a pro zesílenou rotu 2 až 3 hodiny. Z hlediska temp útoku vojsk může být hloubka vysazení vzdušného výsadku ve složení praporu (rotu) následující:

- při průlomu hlavního prostoru obrany nepřítele tempem 2 až 3 km . h⁻¹ — do 15 (10) km,

- za boje o ovládnutí postavení divizních záloh tempem 4 až 5 km . h⁻¹ — do 25 (15) km,

- při pronásledování odcházejícího nepřítele tempem 10 až 12 km . h⁻¹ — do 50 (35) km.

Hloubka vysazování je určována vzdáleností výchozího prostoru pro vysazení od linie fronty. Přitom je nutné počítat s tím, že nepřítel může zjistit pozemním radiolokačním průzkumem (dálka zjištění radiolokátorem AN/TPS dvacet pět pohyblivých cílů do 20 km a AN/TPQ třicet sedm pohyblivých cílů do 50 km) a všemi prostředky vzdušného radiolokačního průzkumu výsadkové jednotky a způsobit jim značné ztráty palbou hlavní části dělostřelectva na vzdálenost 16 až 20 km (s použitím aktivních reaktivních dělostřeleckých střel do 26 až 28 km) a palbou raketometných palebných systémů (MLRS, LARS) do 35 až 40 km. Z hlediska těchto činitelů je účelné výchozí prostor pro vysazení určovat ve vzdálenosti: pro motostřelecký prapor (rotu) — 40 až 45 km, pro samostatný úderný výsadkový prapor — 50 až 70 km od předního okraje. V jednotlivých případech, kdy podmínky terénu dovolují utajit soustředění vrtulníků, je možné výchozí prostor pro vysazení motostřelecké rotu určit i blíže — na vzdálenost 20 až 30 km od předního okraje.

Doba trvání vysazení závisí na vzdálenosti vysazení, rychlosti letu vrtulníků a čase, který je potřebný k vysazení ve stanoveném prostoru. Uvažujeme-li o rychlosti letu vrtulníků Mi-6 a Mi-8 200 km . h⁻¹

a o době potřebné k vysazení rotu — praporu 3 až 10 minut, pak je možné vypočítat dobu trvání vysazení. Pro motostřelecký prapor (rotu) může být 20 až 27 minut a pro samostatný úderný výsadkový prapor 35 až 45 minut.

Velikost výchozího prostoru pro vysazení je určována plochou prostoru soustředění výsadku, počtem přistávacích ploch pro vrtulníky, jejich vzdáleností od prostoru soustředění i mezi sebou, existencí cest a maskovacích podmínek terénu. Praxe přípravy vojsk potvrzuje, že pro každou letku vrtulníků je účelné mít jednu přistávací plochu. Počítáme-li, že při jaderném úderu malé mohutnosti (do 10 kt) na jednu z přistávacích ploch je průměr vyřazení vrtulníků 4,3 km, pak vzájemná vzdálenost mezi těmito plochami musí být kolem 5 km. Přitom prostory soustředění (o ploše do 10 km² pro prapor a do 1 km² pro rotu) s vybudovanými okopy pro ukrytí živé síly musí být vzdáleny od přistávacích ploch 3 až 5 km.

Z hlediska těchto požadavků je nutné, aby plocha výchozího prostoru pro vysazení měla pro:

- samostatný úderný výsadkový prapor se 3 až 4 přistávacími plochami 25 až 40 km²,

- motostřelecký prapor vysazovaný ze tří přistávacích ploch do 25 km²,

- motostřeleckou rotu vysazovanou z jedné přistávací plochy 3 až 4 km².

Šířka průletového pásma vzdušného výsadku, který je přepravován jedním směrem, je většinou 3 až 4 km. Přitom let vrtulníků je uskutečňován nad vlastním územím zpravidla v malé výšce (50 až 200 m) a nad územím nepřítele v malé výšce (Mi-6, Mi-26) 30 až 50 m a v přízemní výšce (Mi-8) 15 až 20 m. V noci se výška letu zvětšuje do 100 m.

Směr letu je zapotřebí volit nad prostory, které nejsou obsazeny vojsky (les, močály, jezera, široká údolí, řeky, členitý terén) nebo nad prostory se slabou PVO nepřítele. Překonání linie fronty se uskutečňuje ve stanoveném průletovém pásmu letectva.

Šířka pásma umlčení prostředků PVO nepřítel zahrnuje šířku průletového pásma a dva parametry střelby nepřátelských prostředků PVO ve zvolené výšce letu výsadku. Při výšce letu vrtulníků 30 až 50 m je nutné prostředky PVO nepřítel umlčet v pásmu: protiletadlových řízených střel Patriot do 52 km, Hawk do 40 km, Roland a Stinger do 15 km, Rapir do 12 km, Charral do 10 km, Vulcan do 7 km.

Zkušenosti ze cvičení a manévrů posledních let svědčí o tom, že k umlčení (zničení) prostředků PVO a narušení velení vojskům i řízení zbraní nepřítel v pásmu 10 až 12 km ve prospěch úspěšného vysazení taktického vzdušného výsadku v armádě je účelné použít stíhací bombardovací a bitevní letectvo (1 až 2 vzlety letky), vojskové letectvo (do jednoho vzletu letky), raketové vojsko (do dvou oddílů), dělostřelectvo (8 až 9 oddílů), chemické vojsko (do roty), jednotky REB (do dvou rot), několik průzkumných skupin speciálního určení.

Umlčení nepřátelské PVO je jednou z nejdůležitějších podmínek úspěšného vysazení a důležitým opatřením velitele a jeho štábu.

Prostory vysazení většinou zahrnují objekty, které je nutné obsadit, a přistávací plochy. Tyto plochy jak ve výchozím prostoru pro vysazení, tak v prostoru vysazení je účelné mít po jedné pro každou letku vrtulníků, tj. pro prapor tří, pro rotu jednu. Rozměry přistávací plochy jsou v průměru pro roj vrtulníků Mi-8, Mi-24 — 200 ÷ 400krát 550 m, pro letku — 350 ÷ 700krát 1860 m, pro oddíl vrtulníků Mi-6, Mi-26 — 300krát 100 m a pro letku 700krát 2000 m. Tyto plochy je nutné volit tak, aby měly rovný povrch a podle možnosti tvrdou půdu. Celkově prostor vysazení praporu má rozměry 5krát 5 i více km, roty 2 až 3krát 2 až 3 km.

Důležitou otázkou je organizace použití taktických vzdušných výsadek, kterou uskutečňuje velitel armády, a zpravidla zahrnuje:

— přijetí rozhodnutí a plánování použití výsadek,

— stanovení bojových úkolů,

— organizaci součinnosti vzdušného výsadku se silami a prostředky, které se zúčastňují zabezpečení vysazení a boje výsadku, se svazky (útvary), které útočí na směr použití výsadku a organizaci bojového, speciálního technického i týlového zabezpečení vysazení a boje,

— organizaci velení výsadku,

— kontrolu a pomoc jednotkám.

Velitel armády při přijímání rozhodnutí na útočnou operaci v závislosti na množství vyčleněných vrtulníků, době jejich vyčlenění, situaci i charakteru činnosti vševojskových svazků a dalších podmínkách stanoví, budou-li taktické vzdušné výsadky prvkem operační sestavy armády nebo prvkem bojové sestavy divize, která využije přidělené normy provozu vrtulníků v souladu s rozhodnutím velitelů divizí. Jsou-li výsadky používány podle pokynů velitele armády, avšak na základě rozhodnutí velitelů divizí, pak velitel armády stanoví: na jakých směrech, kdy, v jaké sestavě, jakými svazky budou použity taktické vzdušné výsadky, jaké síly i prostředky armády a fronty budou zabezpečovat vysazení i jejich boj.

Jsou-li výsadky používány na základě rozhodnutí velitele armády, pak jeho štáb připravuje návrhy s uvedením: nejvýhodnějších prostorů jejich použití, zpráv o nepříteli v pravděpodobných místech vysazení i na směrech letu k nim, existujícího (předpokládaného) složení dopravních (výsadekových) vrtulníků a jejich možností vysazování, potřebného složení letectva k zabezpečení průletu, obrany a podpory výsadku, potřebného stupně palebného ničení nepřítel v prostorech jeho použití i na směrech letu k nim a jaké vytvořit uskupení raketového vojska a dělostřelectva armády ke splnění tohoto úkolu, lhůt i prostorů přípravy úderných útvarů a jednotek k vysazení.

Velitel armády (divize) v rozhodnutí na útočnou operaci (útok divize) k použití taktických vzdušných výsadek navíc stanoví v:

— **zámyslu** — výsadek jako prvek operační sestavy armády (bojové sestavy divize) a cíl jeho použití,

— **bojových úkolech** — úkoly taktickým vzdušným výsádkám, raketovým útvarům, dělostřelectvu, útvarům PVO, REB a letectvu k zabezpečení vysazení i boje vzdušného výsadku v týlu nepřítel a úkoly útvarům vojskového letectva pro vysazení,

— **hlavních otázkách součinnosti a všestranného zabezpečení** — postup vysazování (výchozí prostory pro vysazení, hlavní a záložní prostory vysazení, dobu, útvary, množství a typy vrtulníků k vysazení jednotlivých výsádek), metodu součinnosti výsadku s jinými prvky operační sestavy armády (divize), podpůrným letectvem na období vysazování i boje v týlu nepřítel, zabezpečení průletu výsadku přes linii fronty, způsob součinnosti taktického vzdušného výsadku s útvary operační manévrovací skupiny, operačním nebo operačně taktickým vzdušným výsádkem (působí-li v pásmu útoku armády), postup obnovení bojeschopnosti výsadku a jeho přípravy k opakovanému vysazení,

— **základech velení** — otázky spojené s přípravou výsadku k vysazení a boji, vysazením i vedením boje v týlu nepřítel a obnovením jeho bojeschopnosti po vyvedení z boje.

Na základě rozhodnutí velitele štáb armády zpracuje na mapě **plán použití výsádek**, který zpravidla obsahuje: složení i bojové úkoly taktických vzdušných výsádek, úkoly raketového vojska, dělostřelectva a podpůrného letectva, které plní ve prospěch použití každého výsadku, očekávanou situaci vojsk stran na začátku vysazení, zprávy o nepříteli v prostorech vysazení, dobu i prostory vysazení a boje operačních a operačně taktických vzdušných výsádek, směr činnosti a pravděpodobnou dobu příchodu vojsk, která útočí čelně, do prostoru činnosti výsadku i plánované čáry setkání s nimi, výchozí prostory pro vysazení a dobu jejich zaujetí, průletová pásma vrtulníků do prostoru vysazení a zpět, signály velení a součinnosti.

Textová část může obsahovat: rozdělení vojskového letectva po dnech operace pro každý výsadek (útvary, množství a typ vrtulníků), rozpočet vysazování podle času a sledů, opatření plněná s cílem zabezpečení letu a vysazení výsadku v týlu nepřítel (průzkum, REB, ženíjná, chemické zabezpečení, operační maskování), rozpočet času a další otázky.

Jak potvrzují zkušenosti ze cvičení, velitel armády stanoví úkoly velitelům výsádek osobně na velitelském stanovišti armády nebo na technických spojujících prostředcích s povinností potvrdit je písemným nařízením.

Při vydávání bojového úkolu výsadku velitel zpravidla stanoví: zprávy o nepříteli, možný charakter jeho činnosti v prostoru vysazení a v jeho blízkosti, složení a prostředky posílení výsadku, výchozí prostor pro vysazení a čas jeho zaujetí, hlavní a záložní prostor vysazení, bližší úkol, průletové pásmo, složení letectva vyčleněného k vysazování, zabezpečení vysazování a podpory v průběhu boje v týlu nepřítel, dobu pohotovosti k vysazení.

Kromě toho se výsadku uvádí způsob palebného ničení nepřítel v průletovém pásmu i v prostoru vysazení, postup vysazování do určených prostorů, způsob součinnosti s letectvem, jinými vzdušnými výsádky i předstutými oddády, postup vyvádění z boje, obnovení bojeschopnosti a přípravy k opakovanému vysazení, signály velení a součinnosti.

Příslušní velitelé [náčelníci] druhů vojsk a služeb vydávají úkoly podřízeným svazkům a útvarům:

— **raketovému vojsku a dělostřelectvu** — úkoly k ničení prostředků PVO nepřítel v pásmu umlčení, nepřátelských objektů v prostoru vysazení i poblíž něho před vysazením a v průběhu boje výsadku,

— **svazkům a útvarům PVO** — úkoly obrany výsadku ve výchozím prostoru pro vysazení, za letu do prostoru vysazení a v průběhu boje v týlu nepřítel,

— **útvarům dopravních vrtulníků** — složení a letové normy provozu, úkoly při vy-

sazování (přistávací plochy ve výchozím prostoru pro vysazení, průletová pásma do prostoru vysazení a zpět, prostory vysazení), dobu vysazení výsadku, přistávací plochy po splnění úkolu, dobu pohotovosti ke vzletu,

— **útvárům bojových vrtulníků** — úkoly doprovodu a obrany proudů vrtulníků za letu, zabezpečení vysazení výsadků a při podpoře jejich boje v týlu nepřítele, postup činnosti po splnění úkolů,

— **útvárům (jednotkám) REB** — úkoly radioelektronického umlčení objektů PVO a míst velení vojskům a řízení zbraní nepřítele,

— **chemickým útvárům (jednotkám)** — úkoly rušení technických prostředků průzkumu nepřítele s využitím dýmu a aerosolů.

Při organizaci součinnosti na plastickém stole je nutné upřesnit otázky palebného a radioelektronického umlčení objektů nepřítele v pásmu umlčení, způsob obrany výsadku a vojskového letectva proti úderům vzdušného nepřítele, postup přerušení a znovuzahájení palby za letu nad linií fronty, způsob palebné podpory boje výsadku v týlu nepřítele a další otázky. Jedním z hlavních úkolů štábu v průběhu operace je udržování a upřesňování součinnosti.

Významnou úlohu v úspěšném použití taktických vzdušných výsadků má průzkum. Zpravidla k získání včasných a přesných zpráv o situaci, stavu a charakteru činnosti nepřítele a terénu v pásmu umlčení, prostoru vysazení a poblíž něho je většinou využíváno vzdušné fotografování uskutečňované průzkumným letectvem i bezpilotními průzkumnými letouny při plnění průzkumných úkolů. Vzdušné fotografování je doplňováno rádiovým, radio-technickým a speciálním průzkumem, v jednotlivých případech vojskovým průzkumem. Závěry o nepříteli je účelné předat veliteli výsadku v době vydávání úkolu, bezprostředně před vysazením a každou 1 až 1,5 h po vysazení.

Příprava úderných výsadkových útvarů a jednotek k vysazení a boji je uskutečňo-

vána ve výchozím prostoru pro vysazení. Přípravu k vysazení je možné zahájit v prostoru, ve kterém velitel obdržel bojový úkol k vysazení a boji. V tomto případě se úderné výsadkové útvary a jednotky přesunou do výchozího prostoru pro vysazení, kde dokončí přípravu osob, techniky a zbraní k vysazení a boji. Ve stanovené době (na signál) se jednotky výsadku přesunou do vyčkávacího prostoru a po přiletu vrtulníků nakládají zbraně i techniku a potom nasednou. Prostředky PVO jsou nakládány nakonec.

Zkušebnost z cvičení Zakavkazského a Běloruského vojenského okruhu svědčí o tom, že organizace vysazení a boje byla uskutečňována na velitelství praporu v průběhu 2 až 3 hodin (roty 1 až 1,5 hod.), přesun útvarů (jednotek) do výchozího prostoru pro vysazení trval 0,5 až 2 hodiny (v závislosti na vzdálenosti), příprava vojáků, výzbroje a techniky k vysazení i boji během 2 až 3 hodin. S přihlédnutím k tomu, že technika a výzbroj je připravována současně s organizací vysazení i boje, pak celková doba potřebná na přípravu k vysazení a boji může být: pro prapor 5 až 8 hodin, rotu 3 až 5 hodin. Naložení výzbroje a techniky do vrtulníků může trvat 20 až 30 minut. Po jejím ukončení hlásí velitel výsadku příslušnému veliteli pohotovost k vysazení a boji. Společně s jednotkami výsadku je účelné vysadit předem určené letecké návodčí, představitele štábu, raketového vojska a dělostřelectva armády (divize) a štábů svazků (útvarů), se kterými je plánováno spojení se vzdušným výsadkem.

Před vysazením každého výsadku jsou vedeny údery letectvem i raketovým vojskem a dělostřelectvem armády na objekty nepřítele v pásmu umlčení, v prostorech vysazení, na prostředky PVO a nejdůležitější místa velení vojskům a řízení zbraní. Současně jsou radioelektronicky umlčovány důležité prostředky velení vojskům a PVO.

Vysazování je zahajováno zpravidla na signál velitele armády (divize). Může být

uskutečněno následujícím způsobem. S přiblížením proudu vrtulníků s výsadkem k linii fronty na určený signál dočasně zastavuje dělostřelectvo v průletovém pásmu palbu, aby výsadek nebyl ohrožen vlastními palebnými prostředky. Dopravní výsadkové vrtulníky za ochrany bojových vrtulníků a stíhacího bombardovacího (bitevního) letectva pokračují v letu, využívají jejich úderů na objekty nepřítel v prostoru vysazení a na přístupech k němu. Ve stanoveném čase „Č“ uskutečňují vysazení na určených přistávacích plochách v prostoru vysazení. Bojové vrtulníky zabezpečují vysazení, rozvinování, přechod jednotek výsadku do útoku, vedou úderu na objekty nepřítel v blízkosti přistávacích ploch a na objekty zteče. Dopravní bojové vrtulníky po vysazení výsadku podporují jeho činnost palbou palubních zbraní až do využití hlavní části palebného průměru. Dopravní vrtulníky po vysazení výsadku se vrací stanoveným způsobem za linii fronty. Dopravní bojové a poté i bojové vrtulníky, po spotřebování munice se vrací za dopravními vrtulníky na stanovené přistávací plochy, kde jsou doplněny leteckými pohonnými hmotami a municí.

Zkušenosti ze cvičení posledních let potvrzují, že je vhodné dočasně podřídit výsadku část bojových a dopravních bojových vrtulníků k palebné podpoře a manévru.

V prostoru vysazení taktického vzdušného výsadku je někdy obtížné najít přistávací plochu, která by zabezpečovala obranu vrtulníků proti dělostřelecké a minometné palbě a někdy i proti palbě z ručních zbraní. Dokonce krátký pobyt vrtulníků na přistávací ploše v prostoru bojové činnosti může mít za následek jejich poškození, a tím ohrozit vzletnutí a přelet. Proto problematika zajištění bezpečnosti vrtulníků v prostoru činnosti výsadku vyžaduje speciální zkoumání.

Jednotky výsadku rozhodnou ztečí útočí do boku a týlu bráněného nepřátelského objektu, obsazují nebo jej zničí a přechodem do obrany úporně drží obsazený pro-

stor do příchodu předsunutých odřadů i útvarů, které postupují čelně. V té době jsou podporovány stíhacím bombardovacím nebo bitevním letectvem, úderu a palbou raketového vojska a dělostřelectva armády.

V některých případech je účelné předvídat vedení boje společně s předsunutými odřady a útvary, které útočí čelně. Přitom jednotky výsadku mohou přecházet do útoku společně s předsunutým odřadem po přechodu jeho jednotek vlastním rájovým obrany. Dále uskutečňovat obranu odkrytého boku svazku, který úspěšně rozvíjí útok, bránit úsek vodní překážky vhodný pro násilný přechod z chodu nebo výhodnou čáru na přístupech k vodní překážce k zabezpečení násilného přechodu z chodu vojsky útočícími čelně, vést překvapivý úder z týlu na objekty divize (brigády) prvního sledu nepřítel, zdržovat přísun jeho divizních záloh k čáře protizteče, zabráňovat organizovanému odchodu nepřátelských jednotek z fronty, vést průzkum objektů nepřítel a řízení (opravování) palby dělostřelectva na tyto objekty. Avšak ke splnění těchto úkolů je nutné již při organizaci součinnosti stanovit místa (čáry) setkání průzkumných orgánů a předsunutého odřadu, čáry, ze kterých bude uskutečňována podpora výsadku palbou svazků (útvarů) prvního sledu, charakter a způsob samostatné nebo společné činnosti s předsunutým odřadem i vojsky útočícími čelně, způsob odsunu raněných a přísunu munice.

Po spojení s vojsky, která útočí čelně, úderné výsadkové útvary a jednotky na rozkaz velitele armády vycházejí z boje, obnovují bojeschopnost a připravují se k opakovanému vysazení.

Zkušenosti z Velké vlastenecké války a propočty svědčí o tom, že k obnovení bojeschopnosti samostatného úderného výsadkového praporu na 80 až 85 % naplněnosti je zapotřebí odsunout 90 až 160 raněných i nemocných do zdravotnických zařízení, opravit 4 až 6 kusů obrněné a 8 až 15 kusů automobilní techniky, 6 až 8

minometů, kolem 80 až 90 kusů ručních zbraní, doplnit jednotky 50 až 60 vojáky, výzbrojí a technikou (35 až 40 kusů), municí, PHM, technickým, ženijním a ostatním materiálem (přibližně 120 t), provést bojové sládkování jednotek i štábu, splnit opatření k udržení vysokého morálního a psychického stavu příslušníků výsadku.

V souvislosti s tím se projevuje potřeba mít v armádě připravenou zálohu výsadkářů, zásoby zbraní, techniky i materiálních prostředků, vhodných k využití v samostatném úderném výsadkovém praporu, dále i připravené motostřelecké jednotky jako taktické vzdušné výsadky.

Při plánování přípravy k opakovanému

vysazení je možné využít těchto přibližných časových limitů:

- vyjítí z boje, doplnění živou silou, výzbrojí, technikou i materiálními prostředky ze zásob armády — 1 až 2 dny,

- bojové sládkování jednotek a štábu — do 1 dne,

- plánování vysazení a boje, ukončení přípravy k opakovanému vysazení a bojové činnosti — 12 až 15 hodin.

Celkem na přípravu k opakovanému vysazení mohou být zapotřebí 3 dny. Není-li prapor doplňován vojáky a bojové sládkování jednotek a štábu není zapotřebí, pak na přípravu k opakovanému použití výsadku postačí 1,5 až 2 dny.

Použití úderných výsadkových útvarů a jednotek je složitý, mnohostranný, dynamický proces, který vyžaduje od velitelství vševojskových (tankových) svazů i svazků a od důstojníků těchto štábů potřebné znalosti principů použití vzdušných výsadků a získání návyků při jeho organizaci.

Úspěch použití úderných výsadkových útvarů a jednotek v armádní útočné ope-

raci je podmíněn nejen dovednou činností jednotek výsadku, ale i činností svazků (útvarů) prvního sledu, předsunutých oddílů, operační manévrovací skupiny, existencí a možnostmi frontového i vojskového letectva, raketového vojska a dělostřeleckého vojska PVO, útvarů (jednotek) REB, průzkumu, ženijního a chemického vojska, týlových orgánů a důkladným plánováním, nepřetržitým a operativním velením.